

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
Кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 29. Господарське та трудове право

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітня програма: «Менеджмент організацій»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Рівне – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Господарське та трудове право» для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за освітньою програмою «Менеджмент організацій» зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Розробник: кандидат юридичних наук, доцент Дума В.В.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін.

Протокол від «27» 08 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри

цивільно-правових дисциплін

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Менеджмент організацій»

Гарант освітньої програми

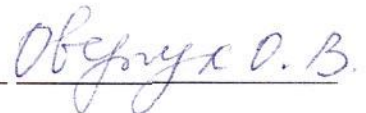

к.е.н., доц. Никончук В.М.

Схвалено навчально-методичною комісією юридичного факультету.

Протокол від «28» 08 2020 р. № 1.

Голова навчально-методичної комісії

© Дума В.В., 2020 рік

© ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	<u>Обов'язковий компонент освітньо-професійної програми</u>	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		2-й	3-й
		Семестр	
		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Вид контролю: <u>залік</u>	

2. Мета навчальної дисципліни

Процес навчання бакалаврів з менеджменту повинен включати формування знань та навичок у сфері управління людьми та організаціями, а також вмінь щодо своєчасного прийняття раціональних управлінських рішень з метою ведення ефективного господарювання і запобігання складних ситуацій при здійсненні виробничо-господарської діяльності. Основною метою викладання дисципліни «Господарське та трудове право» є формування у майбутніх спеціалістів стійких знань із правового регулювання відносин, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання, знань з правових правовідносин.

Мета опанування студентами знаннями в галузі господарського та трудового права, яка регулює суспільні відносини в найважливішій сфері життєдіяльності людей – господарських відносин суб'єктів господарювання та праці, розкриття ролі суб'єктів господарювання в здійсненні господарської діяльності, ролі трудового права у вирішенні завдань соціального і економічного розвитку суспільства, показ значення забезпечення додержання законності в трудових та тісно пов'язаних з ними відносинах, формування у студентів знань, вмінь і навичок, необхідних для застосування господарського та трудового законодавства в практичній діяльності. Цілі: вивчення системи чинного господарського та трудового законодавства, правових проблем, що виникають при вирішенні господарських та трудових спорів, визначення правового статусу суб'єктів господарювання та суб'єктів трудового права, вивчення підстав та умов виникнення, зміни та припинення господарських та трудових відносин і пов'язаних з ними, ознайомлення із специфічними способами захисту трудових прав та прав суб'єктів господарювання.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів відповідно до освітньої професійної програми таких *компетентностей*:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

3. Програмні результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів *програмних результатів навчання*:

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та

громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: визначення основних категорій і понять господарського та трудового права, вміти: застосовувати правові норми господарського та трудового права до конкретних життєвих ситуацій.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Господарське право

ТЕМА 1. Господарське право та господарські правовідносини

Предмет і метод господарського права, його основні категорії і інститути. Зміст предмета господарського права. Функції господарського права. Основні принципи господарювання. Обмеження впливу державних органів на здійснення підприємницької діяльності. Співвідношення понять комерційного, господарського, підприємницького права.

Поняття та основні ознаки нормативного акта господарського законодавства. Джерела господарського права. Форма господарського законодавства. Структура системи господарського законодавства. Господарський кодекс України. Структурні підрозділи (інститути) системи господарського законодавства. Закони, що визначають правове становище окремих видів підприємств усіх галузей економіки.

Передумови функціонування господарських правовідносин. Суб'єкти господарських відносин. Організаційні та майнові елементи господарських правовідносин. Класифікація господарських правовідносин.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

ТЕМА 2. Поняття підприємницької діяльності

Визначення поняття підприємництва. Право на підприємницьку діяльність. Наукове визначення поняття "підприємництво". Поняття "бізнес".

Ознаки підприємництва. Ініціативність і самостійність підприємницької діяльності.

Свобода підприємницької діяльності. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. Принципи підприємницької діяльності.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

ТЕМА 3. Суб'єкти господарського права

Поняття суб'єктів господарського права. Організації як суб'єкти господарського права. Ознаки правосуб'єктності, закріплені господарським законодавством. Класифікація суб'єктів господарського права за видами. Уповноважені державці органи спеціальної компетенції. Держава як суб'єкт господарювання. Юридичні особи: поняття, ознаки та види. Поняття підприємця - фізичної особи. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи. Правове становище підприємців.

Класифікація загальних прав суб'єктів господарського права. Засновницькі права. Права в галузі управління. Майнові права. Спеціальні права суб'єктів господарського права. Обов'язки підприємств.

Порядок створення суб'єктів господарювання. Реєстрація суб'єктів господарювання. Припинення діяльності суб'єктів господарювання.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності

Держава і підприємництво. Органи, які уповноважені здійснювати публічне регулювання підприємницької діяльності та їх класифікація. Принципи державного регулювання підприємництва. Встановлення державою монополії на визначені види підприємницької діяльності. Державні програми і концепції регулювання економіки. Стимулювання розвитку підприємництва. Державна підтримка та стимулювання розвитку підприємництва.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

ТЕМА 5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності

Поняття організаційно-правової форми суб'єкта підприємницької діяльності. Господарські товариства. Права та обов'язки засновників (учасників) господарських товариств. Акціонерне товариство. Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю. Повне товариство. Командитне товариство. Правовий статус об'єднань суб'єктів підприємництва. Інші організаційно-правові форми суб'єктів підприємництва. Створення та діяльність дочірніх підприємств, представництв та філій.

Поняття, характерні ознаки та види підприємств згідно із законодавством України. Філіали та представництва підприємств.

Особливості правового становища державних і казенних підприємств.

Об'єднання підприємств, їх правовий статус. Поняття, види (добровільні та державні), організаційно-правові форми (асоціації, корпорації, консорціуми, концерни).

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Змістовий модуль 2. Трудове право як галузь права України

Тема 6. Трудове право як галузь права України.

Поняття трудового права як галузі права. Предмет трудового права: індивідуальні та колективні трудові відносини. Сфера дії норм трудового права. Поняття та особливості методу трудового права в умовах ринкової економіки. Поєднання державно-правового і договірно-правового, централізованого і локального регулювання трудових відносин. Єдність і диференціація трудового права. Роль і функції трудового права в умовах ринкової економіки. Зміст соціальної, захисної, виробничої функцій трудового права.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Тема 7. Принципи трудового права.

Поняття і значення основних принципів трудового права. Проблема імплементації принципів міжнародного трудового права у трудове право України. Формулювання і система основних принципів трудового права. Зміст і конкретизація основних принципів трудового права. Принципи, що виражають політику в галузі правового регулювання ринку праці і ефективної зайнятості. Принципи, що визначають застосування умов праці. Принципи, що визначають охорону трудових прав працівників.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Тема 8. Джерела трудового права.

Поняття джерел трудового права, їх класифікація та види. Історія розвитку трудового законодавства. Сучасна система джерел, їх особливості. Система трудового законодавства. Загальна характеристика найбільш важливих джерел трудового права. Конституція України як основне джерело трудового права. Кодекс законів про працю України. Система законів, що регулюють соціально-трудова відносини. Підзаконні акти, що регулюють працю працівників. Акти соціального партнерства. Локальні нормативно-правові акти. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України. Реформа трудового законодавства: основні напрями. Проект Трудового кодексу України. Єдність і диференціація в трудовому праві. Загальне і спеціальне законодавство про працю працівників. Дія нормативних актів трудового законодавства у часі, просторі і за категоріями працівників.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Тема 9. Міжнародно-правове регулювання праці.

Поняття міжнародно-правового регулювання праці, його суб'єкти. Міжнародна організація праці, її структура, основні напрями діяльності. Джерела міжнародно-правового регулювання праці. Конвенції та рекомендації МОП. Загальна декларація прав людини. Міжнародні пакти про права людини. Акти Ради Європи та Європейського Союзу. Основні права людини в сфері праці. Право на працю. Заборона примусової праці. Рівність в праці. Заборона дискримінації. Право на асоціацію. Права представників трудящих на підприємстві. Право на колективні договори. Право на страйк. Зайнятість і працевлаштування. Умови праці. Правове регулювання охорони праці. Соціальне співробітництво організацій працівників і роботодавців. Мирні засоби вирішення трудових конфліктів. Двосторонні договори України про працевлаштування і соціальний захист працівників. Праця громадян України за кордоном. Трудові права іноземців в Україні. Відшкодування шкоди працівникові за міжнародним договором України.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Змістовий модуль 1. Господарське право								
ТЕМА 1. Господарське право та господарські правовідносини	10	2	1	7	10	1		9
ТЕМА 2. Поняття підприємницької діяльності	12	2	1	9	12		1	11
ТЕМА 3. Суб'єкти господарського права	12	2	2	8	10			10
ТЕМА 4. Державне регулювання підприємницької діяльності	12	2	1	9	12		1	11
ТЕМА 5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності	10	2	1	7	12	1		11
Разом за змістовим модулем 1	56	10	6	40	56	2	2	52
Змістовий модуль 2. Трудове право як галузь права України								
ТЕМА 6. Трудове право як галузь права України	8	2	1	5	8	1		7
ТЕМА 7. Принципи трудового права	8	2	1	5	9	1	1	7
ТЕМА 8. Джерела трудового права	9	3	1	5	9	1	1	7
ТЕМА 9. Міжнародно-правове регулювання праці	9	3	1	5	8	1		7
Разом за змістовим модулем 2	34	10	4	20	34	4	2	28
Усього годин	90	20	10	60	90	6	4	80

6. Теми практичних занять

Змістовий модуль 1. Господарське право

Практичне заняття № 1

Тема 1. Господарське право та господарські правовідносини

1. Предмет регулювання господарського права
2. Методи господарського права
3. Господарські правовідносини, їх ознаки та види
4. Джерела господарського права

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Практичне заняття № 2

Тема 2. Поняття підприємницької діяльності

1. Визначення поняття підприємництва.
2. Ознаки підприємництва. Ініціативність і самостійність підприємницької діяльності. Свобода підприємницької діяльності. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. Принципи підприємницької діяльності.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Практичне заняття № 3

Тема 3. Суб'єкти господарського права

1. Поняття та види суб'єктів господарювання.
2. Правоздатність і дієздатність суб'єктів господарювання.
3. Порядок створення, реєстрація та припинення діяльності суб'єктів господарювання.
4. Установчі документи суб'єкта господарювання

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Практичне заняття № 4

Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності

1. Поняття державного регулювання підприємництва
2. Класифікація, типи та методи державного регулювання господарської діяльності
3. Державна підтримка підприємництва
4. Засоби державного регулювання підприємництва

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Практичне заняття № 5

Тема 5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності

1. Поняття організаційно-правової форми суб'єкта підприємницької діяльності.
2. Правовий статус господарських товариств, Права та обов'язки засновників (учасників) господарських товариств.
3. Акціонерне товариство.
4. Товариство з обмеженою відповідальністю.
5. Товариство з додатковою відповідальністю.
6. Повне товариство.

7. Командитне товариство.
  8. Поняття філій та представництв.
- Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].*

Змістовий модуль 2. Трудове право як галузь права України

Практичне заняття № 6

Тема 6. Трудове право як галузь права України.

1. Поняття трудового права як галузі права.
2. Предмет трудового права: індивідуальні та колективні трудові відносини.
3. Сфера дії норм трудового права. Поняття та особливості методу трудового права в умовах ринкової економіки.
4. Роль і функції трудового права в умовах ринкової економіки. Зміст соціальної, захисної, виробничої функцій трудового права.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Практичне заняття № 7

Тема 7. Принципи трудового права.

1. Поняття і значення основних принципів трудового права.
2. Формулювання і система основних принципів трудового права.
3. Зміст і конкретизація основних принципів трудового права.
4. Принципи трудового права.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Практичне заняття № 8

Тема 8. Джерела трудового права.

1. Поняття джерел трудового права, їх класифікація та види.
2. Система джерел, їх особливості.
3. Система трудового законодавства.
4. Загальна характеристика найбільш важливих джерел трудового права..

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

Практичне заняття № 9

Тема 9. Міжнародно-правове регулювання праці.

1. Поняття міжнародно-правового регулювання праці, його суб'єкти.
2. Міжнародна організація праці, її структура, основні напрями діяльності.
3. Загальна декларація прав людини. Міжнародні пакти про права людини
4. Основні права людини в сфері праці.
5. Умови праці.
6. Правове регулювання охорони праці.

Література: основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33].

7. Завдання для самостійної роботи

Назва теми	Зміст завдання	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1				
ТЕМА 1. Господарське право та господарські правовідносини	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника	<i>основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33]</i>	6
ТЕМА 2. Поняття підприємницької діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, розв'язання кейсів	<i>основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33]</i>	6
ТЕМА 3. Суб'єкти господарського права	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, підготовка опрацьованих матеріалів, щодо нормативно-законодавчої бази	<i>основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33]</i>	7
ТЕМА 4. Державне регулювання підприємницької діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Підготовка мультимедійних презентацій.	<i>основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33]</i>	6
ТЕМА 5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання кейсів	<i>основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33]</i>	7
Змістовий модуль 2				
ТЕМА 6. Трудове право як галузь права України	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, підготовка мультимедійних презентацій	<i>основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33]</i>	7
ТЕМА 7. Принципи трудового права	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання кейсів, тестові завдання	<i>основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33]</i>	7
ТЕМА 8. Джерела трудового права	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, розв'язання кейсів, тестові завдання	<i>основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33]</i>	7
ТЕМА 9. Міжнародно-правове регулювання праці	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, розв'язання кейсів, тестові завдання	<i>основна [1-3; 15-19], додаткова [20-33]</i>	7

8. Індивідуальні завдання

Підготовка есе

Однією з форм індивідуальних завдань є навчальний та науковий реферат (доповідей). Реферат повинен бути оформлений в рукописному або друкованому вигляді. Реферат має складатися з наступних частин: план, вступ, основна частина, висновки, використана література (не менше 3-4 джерел). Обсяг роботи 10-15 сторінок. Вимоги до оформлення: формат паперу – А4, орієнтація сторінки – книжкова, ліве поле – 2,5 см, праве, верхнє та нижнє поля – 1,5 см (шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пунктів, міжрядковий інтервал – одинарний, інтервал шрифту – звичайний, відступ абзацу – 1 см).

1. Господарське право та господарські правовідносини
2. Поняття підприємницької діяльності
3. Суб'єкти господарського права
4. Державне регулювання підприємницької діяльності
5. Організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності
6. Трудове право як галузь права України
7. Принципи трудового права
8. Джерела трудового права
9. Міжнародно-правове регулювання праці

9. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Господарське та трудове право» застосовуються такі методи навчання:

- лекції, в тому числі й проблемні з попередньою роздачею лекційних матеріалів студентам;
- практичні заняття;
- самостійне опрацювання законів, законів та підзаконних нормативно-правових актів;
- вирішення практичних ситуацій;
- розв'язування тестів.

10. Методи контролю

При вивченні здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни «Господарське та трудове право» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- складання опорного конспекту теми;
- побудова структурно-логічної схеми теми, окремого питання;
- контроль самостійної роботи;
- тестування;
- підсумковий контроль (залік).

11. Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
6	6	7	6	7	7	7	7	7		

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	задовільно	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	незадовільно з можливістю повторного складання	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Нормативні документи МОН України.
4. Мультимедійні матеріали.
5. Практикум з господарського права.

14. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України : від 28 черв. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30 , 23 лип. — Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. — 2003. №11.Ст.461.
3. Кодекс законів про працю України : затв. Законом УРСР від 10 груд. 1971 р. № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1971. — Дод. до № 50. — Ст. 375.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : від 7 груд. 1984 р.
5. № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1984. — Дод. № 51. — Ст. 1122.
6. Про зайнятість населення : Закон України від 05 липня 2012 р. № 5067-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 6. — Ст. 578.
7. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 49. — Ст. 668.
8. Про оплату праці : Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 17. — Ст.121.
9. Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати : Закон України від 19 жовтня 2000 р. № 2050-III // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 49. — Ст. 422.
10. Про відпустки : Закон України від 15 листопада 1996 р. № 504/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 2. — Ст. 4.
11. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15 вересня 1999 р. № 1045 // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 45. - Ст.397.
12. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22 червня 2012 р. № 5026-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 34. — Ст. 721.
13. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01 липня 1993 р. № 3356-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 36. — Ст.361.
14. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03 березня 1998 р. № 137/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 34. — Ст.227.
15. Дмитренко Ю.П. Трудове право України : Підручник / Ю.П.Дмитренко. — К. : Юрінком Інтер, 2009. — 624 с.
16. Мельничук О.А., Мельничук О.Ф. Трудове право України: навч. посібник.— Вінниця : Едельвейс і К, 2009. — 328 с.
17. Ротань В. Г., Зуб І. В., Сонін О. Є. Науково-практичний коментар законодавства

України про працю / 14-те вид., допов. та переробл. – К., Алерта ; ЦУЛ, 2011. – 672 с.

18. Пилипенко П. Д., Козак З. Я., Лещух Д. Р., Парпан Т. В. Трудове право України. Практикум : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка / Пилип Данилович Пилипенко (ред.). — К. : Ін Юре, 2008. — 337 с.

19. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. — 4-те вид., стер. — К.: Вікар, 2008. — 725 с.

Додаткова

20. Гетьманцева Н.Д. Правова характеристика роботодавця як суб'єкта трудових відносин // Наук. вісн. Чернівецького ун-ту. — Вип. 273. Правознавство. — Чернівці: Рута, 2005. — С. 46-49.

21. Дубей В. Заборона дискримінації у сфері праці: теоретичні питання і нормативне забезпечення // Право України. — 2005. — №11. — С. 33-35.

22. Костюк В. Трудова правосуб'єктність як основна правова властивість суб'єктів трудового права // Підприємництво, госп-во і право. — 2005. — №8. — С. 35-39.

23. Лагутіна І.В. Форми захисту трудових прав працівників: Монографія. —Одеса: Фенікс, 2008. — 160 с.

24. Лукаш С.С. Принцип оптимального поєднання централізованого і локального правового регулювання трудових відносин // Держава і право: Юрид. і політ. науки. — Вип. 38 // 36. наук. пр. — К.: Ін-т держави і права НАН України, 2007. — С. 361-366.

25. Панцир С., Асланян Г. Політика зайнятості Європейського союзу: перспективи для України // Часопис Парламент. — 2004. — №3. — С. 25-33.

26. Паньков Д.А. Поняття та система принципів трудового права України // Актуальні проблеми держави і права: 36. наук. пр. Вип.22. — Одеса: Юрид. літ., 2004. — С. 786-791.

27. Паньков Д.А. Принципи правового регулювання індивідуальних трудових відносин // Актуальні проблеми політики: 36. наук, праць. — Вип. 24. — Одеса, 2004. — С. 180-187.

28. Паньков Д.А. Принципи правового регулювання колективних трудових відносин: Автореф. ... канд. юрид. наук. — Одеса, 2007.— 20 с.

29. Попов С.В. Зайнятість та ринок праці в умовах ринкової економіки. — Сімферополь: Б.в., 2008. — 328 с.

30. Слюсар А.М. Правовий статус суб'єктів трудового права України: теоретико-правовий аспект: Монографія. — Х.: Вид-во ПП "ФІНН", 2011. — 336 с.

31. Старчук О.В. Проблема становлення системи принципів трудового права України // Вісник Запорізького національного університету. Юрид. науки. — 2006. — №2.— Запоріжжя: ЗНУ, 2006. — С. 117-123.

32. Хуторян Н.М. Проблеми визначення "роботодавець" за законодавством України // Держава і право. Юрид. і політ. науки. — К: Ін-т держави і права НАН України, 2006. — Вип. 31. — С 207-215.

33. Шамшина І.І. Суб'єкти трудового права: правове регулювання в умовах ринкових відносин: Монографія. — Луганськ: Вид-во "Література", 2010. — 448 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
2. Веб-портал органів виконавчої влади України www.kmu.gov.ua
3. Сайт Центру політико-правових реформ www.pravo.org.ua
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України www.president.gov.ua
5. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Сайт Національної парламентської бібліотеки України <http://nplu.org/>
8. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України
<http://www.gntb.gov.ua/ua/>